

REFERENSLABORATORIEVERKSAMHET TESTNING AV KÄNSLIGHET FÖR ANTIMIKROBIELLA MEDEL

Bilaga 3. Testning av antimikrobiella medel

E. coli

	Hundar, katter	Nötkreatur, <i>mastitis</i>	Svin*	Hästar
ampicillin ¹	X		X	X
amoxicillin- klavulansyra	X		X	
tredje generationens cefalosporin, t. ex. cefpodoxim ²	X	X	X	X
gentamicin	X			X
streptomycin			X	
tetracyklin ³	X		X	X
trimetoprim-sulfa	X	X	X	X
fluorokinolon, t. ex. enrofloxacin	X	X	X	X
nalidixinsyra			X ⁴	
isolat från urinvägarna				
+ nitrofurantoin	X			
mecillinam ⁵	X			

* Före resistensundersökningen måste försäkras genom virulensgentestning att stammen orsakar diarre.

¹ beskriver också känslighet för amoxicillin

² uppföljning av resistens, cefpodoxim eller cefotaxim+ceftazidim; om stammen har nädsatt känslighet för en eller mera tredje generationens cefalosporiner ska ESBL/AmpC(/carbapenemas) -produktionen testas.

³ tetracyklingruppen; om tetracyklin är R, måste också doxycyklin testas

⁴ uppföljning av resistens, inte för kliniskt bruk; om nalidixinsyra är R och fluorokinolon S/I, kan klinisk resistens mot fluorokinoloner utvecklas snabbt

⁵ testas bara om andra antibiotika har ingen effekt

Proteus sp.

	Hundar, katter
ampicillin ¹	X
amoxicillin- klavulansyra	X
tredje generationens cefalosporin, t. ex. cefpodoxim ²	X
gentamicin	X
trimetoprim-sulfa	X
enrofloxacin	X

¹ beskriver också känslighet för amoxicillin

² uppföljning av resistens, cefpodoxim eller cefotaxim+ceftazidim; om stammen har nädsatt känslighet för en eller mera tredje generationens cefalosporiner ska ESBL/AmpC(/carbapenemas) -produktionen testas.

Staphylococcus sp.

	Hundar, katter	Nötkreatur, mastitis	Svin	Hästar
β-laktamastest ¹	X	X	X	X
amoxicillin-klavulansyra ²	X		X	
cefalotin ^{2,3}	X	X		
oxacillin ⁴ , koagulaspositiva stafylokokker	X	X ⁵	X	X
cefoxitin ⁴	X	X	X	X
klindamycin ⁶	X		X	
pirlimycin		X		
erytromycin ⁷	X		X	
tetracyklin ⁸	X		X	
trimetoprim-sulfa	X		X	X
fluorokinolon, t.ex. enrofloxacin ⁹	X			
isolat från ögon				
+ fucidinsyra	X		X	X
gentamicin	X			X
kloramfenikol	X			X ¹⁰
tetracyklin				X
isolat från hud eller öron				
+ fucidinsyra	X			
gentamicin	X			
kanamycin ¹¹	X			
arthritis -isolat				
+ gentamicin				X

¹ om stammen producerar betalaktamas, anges R som resultat för G-penicillin, även om resultatet med diskdiffusionsmetoden skulle vara S

² beskriver också känslighet för aminopenicilliner

³ första generationens cefalosporiner

⁴ om stammen är resistent mot oxacillin eller cefoxitin, meddelas resultatet R för alla betalaktamer, Cefoxitin är inte lämplig för bevisning av meticillinresistens hos *S. pseudointermedius*.

⁵ beskriver också känslighet för kloxacillin

⁶ plaseras på plattan bredvid erytromycinlappan för bevisning av induserade klindamycinresistens; beskriver också känslighet för linkomycin.

⁷ makrolidgruppen

⁸ tetracyklingruppen, om tetracyklin är R, måste doxycyklin testas skilt

⁹ uppföljning av resistens

¹⁰ förorsakar slaktförbud för häst

¹¹ beskriver också känslighet för framycetin

Om det i laboratoriet påvisas *S. aureus* som är resistent mot oxacillin (eller/och kefoxitin), skall stammen skickas till Evira för ytterligare analyser (bevisning av *mec*-gen). Undersökningarna är avgiftsfria.

Preliminär avskilning av stafylokokker ska baseras på koagulastestning och polymyxin B -känslighet. *S. aureus*-bakterier ger <10 mm hämningszoner för polymyxin B-lappen (300 IU) och andra koagulaspositiva stafylokokker >10 mm hämningszoner.

Streptococcus sp.

Om penicillinresistenta streptokocker misstänks, ska artbestämningen kontrolleras. Om resultatet av identifieringen fortfarande är streptokocker, ska stammen sändas till Evira för exaktare analys.

	Hundar, katter	Nötkreatur, mastitis	Svin	Hästar
		inget behov att testa		
G-penicillin ¹	X		X	X
klindamycin ²	X		X	
erytromycin ³	X		X	
tetracyklin ⁴	X		X	X
trimetoprim-sulfa	X		X	X
isolat från ögon				
+ fucidinsyra	X			X
kloramfenikol	X			X

¹ beskriver också känslighet för aminopenicilliner och kefalosporiner

² plaseras på plattan bredvid erytromycinlappan för bevisning av inducerade klindamycinresistens;

beskriver känslighet också för linkomycin

³ makrolidgruppen

⁴ tetracyklingruppen

Enterococcus sp.

	Hundar, katter	Nötkreatur, mastitis	Hästar
G-penicillin ¹		X	X
ampicillin	X		
trimetoprim-sulfa (endast urin)	X		
gentamicin, HL ²	X		X
kanamycin, HL ^{2,3}		X	
vankomycin	X	X	X

¹ beskriver också känslighet för aminopenicilliner (inte enterokocker som producerar betalaktamas; resultatet berättar inte om det gäller en enterokock som förekommer sällan och som producerar betalaktamas; produktionen testas vid behov genom ett test baserat på nitrocefina), den kliniska effekten är osäker

² HL, high level = resistens på hög nivå

³ beskriver också känslighet för framycetin

⁴ uppföljning av resistens, inte för kliniskt bruk

Då det gäller enterokocker kan den kliniska responsen vara svag, även om bakterien *in vitro* skulle vara känslig för en viss antibiotika. Cefalosporiner, aminoglykosider och klindamycin har ingen klinisk effekt på enterokocker, trimetoprim-sulfa kan vara effektiv i infektioner i urinvägarna. Om bakterien inte uppvisar resistens på hög nivå mot aminoglykosider och inte heller mot penicillin eller ampicillin, kan kombinationen penicillin/ampicillin-aminoglykosid vara effektiv.

***Rhodococcus* sp.**

	Hästar
erytromycin ¹	X
rifampicin	X

¹ makrolidgruppen

***Pseudomonas* sp.**

	Hundar, katter	Hästar
gentamicin	X	X
enrofloxacin	X	X
siprofloxacin	X	X
polymyxin B ¹	X	X

¹ isolat från hud, ögon och öron

***Pasteurella* sp.**

	Hundar, katter	Hästar
penicillin		X
ampicillin ¹	X	X
erytromycin ²	X	
gentamicin	X	X
tetracyklin ³	X	X
trimetoprim-sulfa	X	X
fluorokinolon, t.ex. enrofloxacin	X	X

¹ aminopenicilliner, beskriver känslighet också för första generationens cefalosporiner

² makrolidgruppen

³ tetracyklingruppen